

טורבינות רוח בישראל – עמדת אדם טבע ודין

שבט תשע"ז, פברואר 2017

ההתמודדות הלאומית והבינלאומית עם משבר האקלים הגלובלי מצריכה הפחתת פליטות של גזי חממה ומעבר למשק אנרגיה בר קיימא שיפחית (עד לחזון ארוך יותר של "גמילה" מוחלטת) את השימוש בדלקים פוסיליים פחמניים.

משק אנרגיה בר קיימא מצריך מן הצד האחד את ניהול צד הביקושים, כלומר התייעלות וחיסכון באנרגיה, ומן הצד השני ייצור חשמל ממקורות אנרגיה מתחדשים ובהם שמש, רוח וביומאסה.

למדינת ישראל יעד ממשלתי ובינלאומי של ייצור חשמל באנרגיות מתחדשות בהיקף של 17% עד 2030. יעד זה הוא לעמדתנו לא שאפני דיו, אולם אף בו כלל לא בטוח שנצליח לעמוד.

לכל מקור אנרגיה ולכל טכנולוגיית ייצור יש יתרונות מסוימים אך גם חסרונות ומחירים, ובהם מחיר סביבתי. מכלול השיקולים האסטרטגיים, הכלכליים והסביבתיים יצריך החלטה על תמהיל עתידי של מקורות האנרגיה במדינה.

בתמהיל העתידי, על אף שטרם נקבע בתכנית אב מסודרת, ברור כי יהיה מקום גם לאנרגיית רוח בהספק מותקן בהיקף של מאות עד אלפי מגה-וואט. עם זאת, ברור כי חלק זה צריך להיות משני בהשוואה לנתח של אנרגיה סולארית, ובפרט אנרגיה סולארית על גגות שצריכה לקבל קדימות גבוהה.

טורבינות רוח מייצרות אנרגיה נקייה שאינה פולטת כלל גזי חממה וזיהום אוויר, לא מצריכה אספקת דלקים, לא מייצרת פסולת מסוכנת (כגון אפר פחם או פסולת גרעינית), לא מצריכה תשתיות דלקים (לדוגמה קידוחי גז בים או צנרת גז ביבשה), ועוד. מן הצד השני טורבינות רוח גדולות מחייבות מיקום בשטחים פתוחים שאינם צמודי דופן, לעתים ערכיים, והן משפיעות על הנוף עד כדי אפשרות לשינוי פניהם של חבלי ארץ נרחבים. בנוסף, לטורבינות דרושות דרכי גישה ותשתיות הולכה, לעיתים גם בשטחים פתוחים רגישים לפיתוח, הן עלולות לפגוע במערכות אקולוגיות ובבעלי כנף וקיים חשש מסוים שבקרבה גדולה לתושבים הן עלולות לגרום גם לפגיעה בריאותית בשל רעש נשמע ותת נשמע שהן מייצרות.

אדם טבע ודין

רחוב יהודה הלוי 48, תל אביב | ת.ד 15 | מיקוד 6100001

טלפון 03.566.9939 פקס 03.566.9940

contact@adamteva.org.il

www.adamteva.org.il

לאור כל אלו ומתוך רצון לאזן בין הצורך להפחית את זיהום האוויר וגזי החממה ובין הצורך לשמור על ערכי הטבע והנוף במדינת ישראל הקטנה והצפופה יש צורך להמשיך ולקדם הקמה זהירה של טורבינות רוח לפי העקרונות הבאים:

1. תכנית להקמת טורבינות רוח גדולות או תכנית המשלבת טורבינות רוח גדולות ובינוניות תחויב בתסקיר השפעה על הסביבה בהתאם לעקרונות של תמ"א 12/ד/10, לרבות בחינת רמות רעש צפויות, בחינה נופית ובדיקת ההשפעה החזויה על בעלי כנף.
2. קידום טורבינות רוח ייעשה באזורים בהם קיים פוטנציאל לרוח מספקת ובהתחשב במפות הרגישות של עופות ועטלפים.
3. אט"ד מאמצת את המלצת משרד הבריאות למרחקי בטיחות מתושבים, כדלהלן: אין להקים טורבינות גדולות במרחק הקטן מ- 500 מטרים מגבול תכנית המאושרת למגורים. לעמדתנו אין צורך בבדיקות בריאותיות במרחק העולה על 1,000 מטרים מתושבים מגבול תכנית המאושרת למגורים, אך במרחק שבין 500-1,000 מטרים יש לבצע בדיקה פרטנית, כפי שיוסבר להלן:
 - א. יש צורך לאשר תכנית ואין לאשר הקמה של טורבינות במרחק זה ע"י היתר בניה בלבד. בדיקה פרטנית זו תהיה חלק מתסקיר השפעה על הסביבה.
 - ב. הבדיקה מחויבת בכל שילוב של טורבינות גדולות ו/או בינוניות, לרבות שילוב שלא מחויב בתסקיר השפעה על הסביבה בהוראות הנוכחיות של התמ"א.
 - ג. הבדיקה תיערך לפי גבול התכנית המאושרת למגורים ולא תיקבע לפי גבול הבינוי הקיים.
 - ד. הבדיקה תיערך באמצעות מודלים כפי שיקבע המשרד להגה"ס.
 - ה. רמות הרעש החזויות מהטורבינות המתוכננות על פי המודלים בכל נקודה ביישוב הנבדק לא יעלו על הקבוע בתקנות למניעת מפגעים (רעש בלתי סביר) העדכניות ביותר שיש בסקלת dB(A). בנוסף, רמות הרעש החזויות בלילה בתדרים תת קוליים (אינפרה סאונד) לא יעלו על 75 dB(G), כהמלצת משרד הבריאות. היה ורמות הרעש החזויות יהיו גבוהות מרמות אלו יישקלו כל האפשרויות, לרבות ביטול התכנית, שינוי התכנית והטלת מגבלות תפעוליות על התכנית.
4. תסקיר ההשפעה על הסביבה והתכנית יהיו פתוחים להערות הציבור ולדין ציבורי כמקובל בחוק התכנון והבניה.
 1. תסקיר ההשפעה על הסביבה והתכנית יהיו פתוחים להערות הציבור ולדין ציבורי כמקובל בחוק התכנון והבניה.
4. אט"ד מודעת לפגיעה הנופית שעלולה להיווצר עם הקמתן של טורבינות רוח באופן שעלול לשנות את אופים של חבלי ארץ נרחבים ולכן סבורה כי נדרשות הדמיות לבחינת הבט זה. על ההדמיות להיות חלק מהבדיקה של הקמת כל מיזם טורבינות רוח בשטחים המוגדרים "שטח בעל רגישות נופית סביבתית גבוהה" בתמ"א 35 או שערכיות השטח מוגדרת ככזו בתכנית סטטוטורית אחרת. בנוסף להדמיות, יש להציע חלופות למיקום הטורבינות או להפחתת כמותן כך שהפגיעה בנוף תקטן, כל זאת לפי שיקול מוסד התכנון.
5. יש לקבוע לכל תכנית שתאושר משטר הפעלה, תכנית ניטור ודיווח וכן תנאים סביבתיים ככל שיידרשו לשלב ההקמה וכן לשלב פעולת הטורבינות. אלו יעוגנו בתכנית ו/או בתנאים ברישיון העסק, ככל שדרוש.
6. בכל תכנית ו/או היתר שיאושרו ייקבעו תנאים והוראות למזעור הנזק בשטח ולשיקומו לאחר סיום הפעלת הטורבינות ופירוקן.

אדם טבע ודין יש לדרוש מהמשרד להגה"ס תכנית פיקוח ואכיפה לטורבינות רוח.

רחוב יהודה הלוי 48, תל אביב | ת.ד 15 | מיקוד 6100001

טלפון 03.566.9939 פקס 03.566.9940

contact@adamteva.org.il

www.adamteva.org.il